

PAŃSTWOWA JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA
„POLSKIE RADIO I TELEWIZJA”
OŚRODEK BADANIA OPINII PUBLICZNEJ

00-950 Warszawa, skr. pocztowa 46, tel. 47 87 91, 47 87 92

grudzień 1989

Nr 37/539

Komunikat z badań

"TELEWIZJA NOCĄ" W OPINII WIDZÓW

Telewizja nocą" nadawana jest w programie II w środy około godziny 22.00. Jak wynika z prowadzonych przez Ośrodek Badania Opinii Publicznej systematycznych pomiarów wielkości widowni i ocen jest to jeden z najliczniej oglądanych i najwyżej ocenianych programów polskiej telewizji.

Niżej przedstawiamy szczegółowe dane dotyczące odbioru "Telewizji nocą" w II kwartale 1989 roku, uzyskane z wyniku badań prowadzonych na reprezentatywnych próbach mieszkańców Polski powyżej 15 lat.

Widownia "Telewizji nocą"

"Telewizję nocą" ogląda średnio 41% badanych - jest to bardzo liczna widownia, jak na program nadawany w programie II w godzinach późnowieczornych. Większą widownię gromadzi tylko program "997" - 53%; na trzecim miejscu pod względem wielkości widowni znajduje się "Bliżej świata" oglądany przez 25% telewidzów. Inne programy publicystyczne ogląda znacznie mniej osób.

Analiza cech społeczno-demograficznych widowni "Telewizji nocą" wskazuje, że program ten częściej oglądają kobiety, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim oraz mieszkańcy miast. Oto szczegółowe dane uzyskane na podstawie analizy odbioru 9 emisji "Telewizji nocą":

Cechy społeczno-demograficzne:	Średnia wielkość widowni w %
Ogółem	41
Wiek:	
16-29 lat	41
30-39	43
40-49	47
50-59	43
60 i więcej lat	32
Płeć:	
mężczyźni	36
kobiety	46

Cechy społeczno-demograficzne:	Średnia wielkość widowni w%
Wykształcenie:	
podstawowe /pełne i niepełne/	37
zasadnicze zawodowe	45
średnie	46
wyższe /pełne i niepełne/	37
Miejsce zamieszkania:	
wieś	34
miasto do 100 tys.mieszkańców	47
miasto powyżej 100 tys.mieszkańców	45

Na charakterystykę społeczno-demograficzną widowni "Telewizji nocą" wpływa między innymi czas emisji. Późnym wieczorem osoby najstarsze i mieszkańcy wsi rzadziej oglądają telewizję.

Na pytanie o częstotliwość oglądania "Telewizji nocą" otrzymano następujący rozkład odpowiedzi:

- staram się obejrzeć każdy program	- 32%
- oglądam od czasu do czasu	- 17%
- oglądam przypadkowo	- 17%
- w ogóle nie widziałem tego programu	- 35%

Biorąc pod uwagę, że "Telewizję nocą" ogląda średnio 41% badanych, a 32% twierdzi, że ogląda prawie każdą emisję tego programu, można sądzić, że znaczącą część jego widowni stanowią stali odbiorcy.

Ocena "Telewizji nocą"

"Telewizja nocą" jest jednym z najwyżej ocenianych programów publicystycznych emitowanych w polskiej telewizji. Za bardzo dobry uznaje go średnio 53% widzów. Więcej ocen bardzo dobrych uzyskuje tylko "Bliżej świata" - 60%, a zbliżoną ilość "997" - 52%. Inne programy otrzymują już mniej ocen bardzo dobrych. Kolejno: "Rozmowy o cierpieniu" /47%/, "Zawsze po 21" /30%/, "Sprawa dla reporterów" /29%/, "Ekspress reporterów" /26%/.

"Telewizja nocą" jest wysoko oceniana przez wszystkie grupy społeczno-demograficzne.

Ocena "Telewizji nocą" potwierdza przypuszczenie, że mniejszy udział w składzie widowni tego programu osób najstarszych i mieszkańców wsi spowodowany jest raczej czasem emisji niż brakiem akceptacji jego formuły: za bardzo dobry uznaje go 54% widzów powyżej 60 lat i 53% odbiorców mieszkających na wsi.

Widzów "Telewizji nocą" poproszono /nie sugerując żadnych odpowiedzi/ aby wskazali, jakie ich zdaniem ten program ma zalety, a jakie wady. Badani jako zalety programu wymieniali:

- ukazywanie rzeczywistych, autentycznych problemów ludzi, pokazywanie różnorodnych spraw nurtujących ludzi /53% wypowiedzi/,
- pomoc ludziom, dla których program jest niejednokrotnie ostatnią deską ratunku /24%/,
- prowadzenie programu, szczerłość, rozważa, taktowność osób prowadzących /14%/,
- uwrażliwienie widzów na los innych, budzenie zainteresowania trudnościami i krzywdą innych /13%/,
- przygotowanie widzów do sprostania trudnościom, jakie niesie życie /5%/.

Tylko nieliczni widzowie - 2% - stwierdzili, że "Telewizja nocą" nie ma zalet, a 7% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

W odpowiedzi na pytanie, jakie wady ma "Telewizja nocą" większość badanych - 62% - stwierdziło, że program ten nie ma wad, a 10% nie udzieliło odpowiedzi. Pozostali formułowali następujące zarzuty:

- zbyt duża brutalność programu /4% wypowiedzi/,
- nie wszystkie przedstawione sprawy wyglądają na prawdziwe /3%/,
- naiwność programu, poruszanie spraw mało istotnych /3%/,
- złe komentarze /2%/,
- powtarzanie tych samych problemów /1%/.

Ponadto 5% widzów jako wadę podało zbyt późną porę emisji, a więc sprawę nie związaną z merytoryczną zawartością programu.

Problemy poruszane w swobodnych wypowiedziach badanych zawarto też w innych, już skategoryzowanych pytaniach. Badanym przedstawiono 13 stwierdzeń dotyczących pozytywnych i negatywnych stron "Telewizji nocą". Pozytywne oceny spotkały się z niemal powszechną aprobatą, negatywne zaś akceptowała niewielka część widzów.

Prawie wszyscy respondenci uważają, że "Telewizja nocą" przyczynia się do zwalczania znieczulicy społecznej, a ujawniając szeroki zasięg poruszanych problemów przygotowuje widza do życia. Kontrowersyjnie przyjęto praktycznie tylko jedno stwierdzenie, że program ten budzi lęk przed życiem: wprowadzie większość badanych - 54% - zgadza się z tą opinią, ale 41% jest przeciwnego zdania.

Poniżej przedstawiono stopień akceptacji poszczególnych stwierdzeń przez badanych:

	Widzowie zgadzający się z danym stwierdzeniem
- program ten uczy, aby nie przechodzić obojętnie obok ludzkiego nieszczęścia	96%
- program ten ujawnia ogrom nieszczęść dotyczących wielu ludzi	96%
- program ten ostrzega, że każdy może znaleźć się w trudniej sytuacji	95%
- program ten budzi chęć niesienia pomocy innym	95%
- program ten ukazuje, jakie jest życie, jest wręcz "szkołą życia"	93%
- program ten zmusza do zastanowienia się nad własnym postępowaniem	89%
- program ten ujawnia brak opieki i pomocy dla ludzi znajdujących się w trudniej sytuacji	88%
- program ten wywołuje lęk przed życiem, tragediami, jakie mogą człowieka spotkać	54%
- program ten jest zbyt okrutny, wywołuje strach i przerażenie	25%
- program ten jest żenujący przez to, że ludzie "obnażają" przed kamerami swoje intymne, prywatne sprawy	19%
- program ten demoralizuje, pokazuje, że zło nie jest karane	15%
- program ten jest naiwny, chwilami wręcz infantylny	8%
- program ten jest słaby, nudny	5%

W odniesieniu do trzech stwierdzeń opinie badanych są istotnie uzależnione od ich wykształcenia. Mianowicie im niższe wykształcenie widzów, tym częściej skłonni są oni uznawać, że "Telewizja nocą" wywołuje lęk przed życiem, że jest programem zbyt okrutnym i wreszcie, że program ten jest demoralizujący.

Istotną rolę w "Telewizji nocą" odgrywają komentarze do przedstawionych problemów. Wypowiedzi osób prowadzących ten program spotkały się z aprobatą prawie wszystkich widzów:

Czy odpowiada panu/i/ sposób w jaki osoby prowadzące komentują przedstawione sprawy?

- zdecydowanie tak	-	48%	> 93%
- raczej tak	-	45%	
- raczej nie	-	3%	> 4%
- zdecydowanie nie	-	1%	
- trudno powiedzieć	-	3%	

W swobodnych wypowiedziach na temat komentarzy badani najczęściej podnosili ich funkcję poradniczą oraz emocjonalne zaangażowanie prowadzących. A oto, jakie zalety komentarzy wymieniali widzowie:

- pomagają widzom, wskazują jak wyjść z trudniej sytuacji, pokazują jak samodzielnie pokonać trudności /24%/;
- są pełne troski dla pokrzywdzonych, jest w nich współczucie, zaangażowanie, zrozumienie, jest w nich wrażliwość na los innych /21%/;
- są rzeczowe, proste, zrozumiałe, przekonujące, trafiają do ludzi /13%/;
- podtrzymują na duchu, dodają wiary w siebie /13%/;
- są szczere, uczciwe, bez obłudy, budzące zaufanie /10%/;
- są ciekawe, interesujące, trafne /9%/;
- są mądre życiowo, jest w nich dużo doświadczenia życiowego prowadzących /7%/;
- uczą wrażliwości na los innych ludzi, zachęcają do pomocy innym ludziom /7%/;
- są taktowne, delikatne /6%/;

Zaledwie 3% badanych stwierdziło, że komentarze w "Telewizji nocą" nie mają zalet, a 11% nie wyraziło swojej opinii. Natomiast w odpowiedzi na otwarte pytanie dotyczące wad komentarzy zdecydowana większość badanych - 71% - stwierdziła, że są one pozbawione cech negatywnych, a 14% nie potrafiła zająć stanowiska w tej sprawie. Pozostali badani jako wady komentarzy wymieniali ich infantylność, zbytnią emocjonalność, przerost słowa nad obrazem /poszczególne opinie wyrażało po około 2% badanych/

Przeszło jedna trzecia odbiorców odnajduje w "Telewizji nocą" odzwierciedlenie sytuacji, które zdarzają się w ich najbliższym środowisku. Na pytanie "Czy wśród znanych panu/i/ osób są takie, które miały bądź mają takie problemy, jakie przedstawia się w "Telewizji nocą" 37% widzów odpowiedziało twierdząco.

Do widzów zwrócono się z otwartym pytaniem, jakie tematy powinny być częściej niż dotychczas poruszane w "Telewizji nocą", Przeszło jedna czwarta /26%/ stwierdziła, że zawartość tematyczna programu jest właściwa i nic nie należy zmieniać, a ponad jedna piąta /22%/ uchyliła się od odpowiedzi na to pytanie. Pozostali badani wymieniali szereg tematów, wśród których najczęściej podnoszono problem ludzi starych, zniedołężniałych, samotnych /9% wypowiedzi/. Inne tematy - przedstawione niżej - poruszało 4-2% widzów:

problemy ludzi niepełnosprawnych, kalek, ludzi chorych, problemy związane z krzywdą dzieci, opuszczeniem ich przez rodziców, problemy rodzin rozbitych, samotnych matek, problemy wychowawcze z dziećmi, problemy związane z narkomanią, alkoholizmem, problemy dotyczące konfliktów małżeńskich, rodzinnych.

Prawie wszyscy widzowie /96%/ są zwolennikami dalszego nadawania "Telewizji nocą". Zaledwie 1% uważa, że powinno się zaprzestać jego emisji, a dla 3% jest to obojętne.

O ile kontynuacja "Telewizji nocą" nie budzi wśród widzów kontrowersji, to pogląd na czas jej nadawania jest zróżnicowany. Blisko połowa widzów /49%/ uznaje, że jest on nadawany o właściwej godzinie, ale niewiele mniej /46%/ jest zdania, że powinien być nadawany wcześniej. Za późniejszą porą emisji opowiedziało się 3% badanych, a 2% nie ma na ten temat zdania.

Podsumowując wszystkie opinie dotyczące "Telewizji nocą" można stwierdzić, że program ten spotyka się z prawie powszechnym uznaniem wśród jego widzów. Zaspakaja on pewne oczekiwania odbiorców związane z telewizją - jest odzwierciedleniem "prawdziwego życia", autentycznych, nieubarwionych losów ludzkich. Z uznaniem widzów spotyka się także uwrażliwienie społeczeństwa na krzywdę i trudne sytuacje życiowe innych ludzi.